

PROGRAM REALIZACJI
WEWNĄTRZSZKOLNEGO SYSTEMU
DORADZTWA ZAWODOWEGO
W SZKOLE PODSTAWOWEJ
IM. MARII KONOPNICKIEJ
W MOŁODIATYCZACH
NA ROK SZKOLNY 2020/2021

SPIS TREŚCI

1. WSTĘP.....	3
2. PODSTAWA PRAWNA	4
3. ZAŁOŻENIA PROGRAMU.....	5
4. CELE PROGRAMU.....	6
5. ZADANIA PRZY REALIZACJI PROGRAMU.....	7
6. FORMY I METODY PRACY.....	7
7. EFEKTY DZIAŁAŃ W ZAKRESIE DORADZTWA ZAWODOWEGO.....	8
8. SPIS INSTYTUCJI DO WSPÓŁPRACY W RAMACH REALIZACJI WSDZ.....	9
9. PROCEDURA EWALUACJI	9
10. SZCZEGÓŁOWY PLAN OGÓLNOSZKOLNYCH DZIAŁAŃ DORADCZYCH.....	9
11. TEMATYKA PODCZAS ZAJĘĆ LEKCYJNYCH Z POSZCZEGÓLNYCH PRZEDMIOTÓW.....	10
12.LITERATURA.....	15

1. WSTĘP

Funkcjonowanie w nowoczesnym społeczeństwie wymaga aktywnych zachowań i umiejętności podejmowania trafnych decyzji. Wszelkiego rodzaju wybory dotyczące zdobycia wykształcenia, czy kwalifikacji zawodowych wymagają coraz większej wiedzy o rynku pracy, rynku edukacyjnym i o sobie samym. Istotne jest, aby dokonując wyboru, uczeń kierował się własnymi zdolnościami, pasjami, możliwościami, predyspozycjami, a nie niespełnionymi ambicjami rodziców czy wyborami rówieśników z klasy.

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego realizowany na terenie szkoły, nie jest systemem diagnozującym, lecz systemem doradczym, który stwarza możliwości i pomaga w rozwiązywaniu problemów powiązanych z wyborem kierunku kształcenia, drogi kształcenia i planowaniem kariery zawodowej. Do zadań Wewnątrzszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego należy koordynacja działań podejmowanych w szkole w celu przygotowania uczniów do wyboru kierunku kształcenia i zawodu. Podejmowane działania mają pomóc uczniom w rozpoznawaniu zainteresowań i zdolności, zdobywaniu informacji o zawodach i pogłębianiu wiedzy na temat otaczającej ich rzeczywistości społecznej. W przyszłości ma to ułatwić młodemu człowiekowi podejmowanie bardzo ważnych wyborów edukacyjnych i zawodowych, tak aby te wybory były dokonywane świadomie, zgodnie z predyspozycjami, kompetencjami i zainteresowaniami.

2. PODSTAWA PRAWNA

- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 16 sierpnia 2018 r. w sprawie doradztwa zawodowego (Dz. U. z 2018 r. poz. 1675);
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej;
- Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz. U. z 2016 r. poz. 59);
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 czerwca 2017 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych szkołach i placówkach (Dz. U. z 2017 r. poz. 59 i 949);
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 13 czerwca 2017 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym (Dz. U. z 2017 r. poz. 59);
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 1 lutego 2013 r. w sprawie zasad działania publicznych poradni psychologiczno-pedagogicznych, w tym poradni specjalistycznych (Dz. U. z 2013 r., poz. 199);
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 maja 2001 r. w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół (Dz. U. z 2001 r., nr 61 poz.624).

3. ZAŁOŻENIA PROGRAMU:

1. Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego w szkole obejmuje ogół działań podejmowanych przez szkołę w celu prawidłowego przygotowania uczniów do wyboru dalszej drogi kształcenia i wyboru zawodu.
2. Program zawiera informacje o zawodach, kwalifikacjach i stanowiskach pracy oraz możliwościach uzyskania kwalifikacji zgodnych z potrzebami rynku pracy, a także predyspozycjami zawodowymi.
3. Dobrze przygotowany uczeń do podjęcia decyzji edukacyjnej i zawodowej to taki, który wie, jakie ma zainteresowania i predyspozycje, potrafi dokonać samooceny, zna swoją wartość, ma plany na przyszłość.
4. Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego zakłada, że: wybór zawodu jest procesem rozwojowym i stanowiącym sekwencję decyzji podejmowanych na przestrzeni wielu lat życia; na wybór zawodu składają się: wiedza na temat siebie, wiedza na temat zawodów ścieżek edukacyjnych i rynku pracy; na wybór zawodu wpływają głównie cechy osobowościowe jednostki (temperament, charakter, poziom inteligencji, zainteresowania, zdolności), umiejętności, doświadczenia, wyznawane wartości i normy, czynniki emocjonalne, zdrowotne, rodzaj i poziom wykształcenia, wpływ rodziny , aktywność własna jednostki.
5. Preferencje zawodowe wywodzą się z doświadczeń dzieciństwa i rozwijają się w toku życia człowieka; działania w ramach WSDZ muszą być systematyczne, zaplanowane i realizowane wg harmonogramu pracy szkoły.
6. WSDZ obejmuje indywidualną i grupową pracę z uczniami, rodzicami i nauczycielami (Radą Pedagogiczną).
7. WSDZ ma charakter planowych działań ogółu nauczycieli i koordynowany jest przez szkolnego doradcę zawodowego, dzięki czemu wszelkie działania szkoły mają spójny charakter.

4. CELE PROGRAMU

Cele ogólne: przygotowanie młodzieży do podjęcia decyzji o dalszym kształceniu i przyszłej aktywności zawodowej,

- a) wyposażenie uczniów w umiejętności służące podejmowaniu właściwych decyzji życiowych,
- b) określeniu własnych predyspozycji i zainteresowań,
- c) wdrażanie uczniów do umiejętności analizy swoich mocnych i słabych stron,
- d) przygotowanie rodziców do efektywnego wspierania dzieci w podejmowaniu decyzji edukacyjnych i zawodowych,
- e) tworzenie i systematyczna aktualizacja bazy edukacyjno-informacyjnej z zakresu orientacji i poradnictwa zawodowego,
- f) gromadzenie informacji dotyczących trendów rozwojowych w świecie zawodów i zatrudnienia,
- g) pomoc nauczycielom w realizacji tematów związanych z wyborem przez młodzież szkoły i zawodu,
- h) współpraca z instytucjami wspierającymi wewnątrzszkolny system doradztwa zawodowego,
- i) współpraca z przedstawicielami szkół ponadpodstawowych,
- j) przygotowanie uczniów do radzenia sobie w sytuacjach trudnych, tj. bezrobocie, stres, problemy zdrowotne.

5. ZADANIA PRZY REALIZACJI PROGRAMU

- 1) Gromadzenie, aktualizacja i udostępnianie informacji edukacyjnych i zawodowych przez szkolnego doradcę zawodowego.
- 2) Wskazywanie osobom zainteresowanym (uczniom, rodzicom, nauczycielom) źródeł dodatkowej, rzetelnej informacji na temat ofert szkół).
- 3) Prowadzenie grupowych zajęć, warsztatów aktywizujących, wspierających uczniów w świadomym planowaniu kariery i podjęciu roli zawodowej.
- 4) Kierowanie w sprawach trudnych do specjalistów: doradców zawodowych w poradniach psychologiczno-pedagogicznych i urzędach pracy.
- 5) Wspieranie rodziców i nauczycieli w działaniach doradczych poprzez organizowanie spotkań szkoleniowo-informacyjnych, udostępnianie im informacji i materiałów do pracy

z uczniami.

6) Współpraca z instytucjami wspierającymi centra informacji i planowania kariery zawodowej, poradnia psychologiczno –pedagogiczna, powiatowy urząd pracy, itp.

7) Pomoc uczniom w podejmowaniu decyzji dotyczącej wyboru szkoły,

6. FORMY I METODY PRACY

- ankiety, kwestionariusze,
- pogadanki,
- zajęcia warsztatowe,
- prezentacje multimedialne,
- konkursy zawodoznawcze,
- spotkania z przedstawicielami instytucji doradczych,
- spotkania z przedstawicielami różnych zawodów np. z rodzicami,
- powiązanie treści programowych przedmiotu ze światem zawodów,
- szkolne wycieczki tematyczne,
- poradnictwo indywidualne i grupowe.

7. EFEKTY DZIAŁAŃ W ZAKRESIE DORADZTWA ZAWODOWEGO

Uczniowie

Uczeń po zrealizowaniu zajęć potrafi:

- dokonać adekwatnej samooceny;
- rozpoznać swoje mocne i słabe strony;
- wymienić zdolności, zainteresowania i umiejętności;
- racjonalnie planować ścieżkę edukacyjno – zawodową;
- dostosować się do zmian;
- analizować źródła informacji edukacyjno – zawodowej;
- potrafi wybrać szkołę ponadpodstawową, zgodną z jego zainteresowaniami;
- współpracować w zespole;
- sporządzać CV i list motywacyjny;
- skutecznie się zaprezentować;
- zachować się asertywnie;
- dopasować kompetencje do zawodu;
- sprawnie się komunikować;
- przewidzieć skutki działań.

Rodzice

Rodzice po realizacji Programu:

- znają mocne i słabe strony swojego dziecka, jego zainteresowania;
- konsekwencje niewłaściwych wyborów;
- pomagają mądrze planować przyszłość edukacyjno-zawodową swojego dziecka;
- znają ofertę szkół;
- wiedzą, gdzie szukać informacji na temat szkół, zawodów i wymagań wobec uczniów.

Nauczyciele

Nauczyciele po realizacji Programu:

- zna zdolności i predyspozycje swoich uczniów (uzdolnienia, ograniczenia zdrowotne);
- zna zainteresowania uczniów i ich hobby;
- zna bazę danych o szkołach, zasadach rekrutacji i preorientacji zawodowej.

8. SPIS INSTYTUCJI DO WSPÓŁPRACY W RAMACH REALIZACJI WSDZ:

- Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Hrubieszowie,
- Powiatowy Urząd Pracy w Hrubieszowie,
- Ośrodek Rozwoju Edukacji,
- szkoły ponadpodstawowe.

9. PROCEDURA EWALUACJI

Ewaluacja WSDZ jest niezbędna, aby działania doradcze na terenie szkoły były zgodne z oczekiwaniami i potrzebami uczniów i ich rodziców. Na podstawie ankiety ewaluacyjnej skierowanej do uczniów (ocena treści i form przekazywania informacji przez doradcę i nauczycieli), obserwacji własnej i informacji zwrotnych od nauczycieli z realizacji planowych działań, doradca zawodowy sporządzi sprawozdanie i przedstawi dyrektorowi szkoły oraz radzie pedagogicznej.

10. SZCZEGÓŁOWY PLAN OGÓLNOŠKOLNYCH DZIAŁAŃ DORADCZYCH

Obszar 1. Systematyczne diagnozowanie zapotrzebowania poszczególnych uczniów na informacje edukacyjne i zawodowe oraz pomoc w planowaniu kształcenia i kariery zawodowej

Lp.	Tematyka działania	Sposób realizacji	Osoby odpowiedzialne	Czas realizacji
1.	Diagnoza zainteresowań i predyspozycji osobowościowych wśród uczniów klas VII, VIII	Dokonanie diagnozy podczas zajęć z doradztwa zawodowego i w ramach zajęć z wychowawcą.	nauczyciel doradztwa zawodowego, wychowawca	X 2020 r.
2.	Zebranie informacyjne z rodzicami	Poinformowanie rodziców o Wewnątrzszkolnym Systemie Doradczym	wychowawcy klas	Zgodnie z harmonogramem

Obszar 2. Gromadzenie, aktualizacja i udostępnianie informacji edukacyjnych i zawodowych właściwych dla danego poziomu kształcenia.

Lp.	Tematyka działania	Sposób realizacji	Osoby odpowiedzialne	Czas realizacji
1.	Stworzenie kącika informacyjnego	Prowadzenie na stronie internetowej szkoły folderu: Doradztwo Zawodowe.	nauczyciel doradztwa zawodowego, nauczyciel informatyki	-
2.	Opracowanie i zgromadzenie informacji oraz materiałów dla uczniów, rodziców i nauczycieli	Uaktualnienie danych o szkołach. Zgromadzenie informacji na temat zawodów. Udostępnienie materiałów w szkolnej bibliotece.	wychowawcy klas, nauczyciel bibliotekarz	X-VI 2020/2021

TEMATYKA PODCZAS ZAJĘĆ LEKCYJNYCH Z POSZCZEGÓLNYCH PRZEDMIOTÓW

Wychowanie przedszkolne	Zawody i miejsca pracy. Z czego robi się chleb? Mój tata i jego zawód. Co służy zdrowiu? Poznanie osób niosących pomoc. Mali ekolodzy-segregujemy śmieci.
Edukacja wczesnoszkolna	Jaki jest ogień? Poznanie pracy strażaka-prezentacja multimedialna. Na górniczym Śląsku- prezentacja Czyste powietrze dla każdego. Poznajemy zawody: logopeda, laryngolog i pulmonolog.
Język polski	Redagowanie dokumentów aplikacyjnych Pogadanka po wycieczce do kina po projekcji filmu o tematyce zawodowej. Poznajemy zawód: pisarz, dziennikarz, lektor.
Języki obce	Nazwy zawodów – słowniczek, wprowadzanie słownictwa zawodowego, ćwiczenia leksykalne, słuchanie audycji radiowej nt. prac dorywczych nastolatków, pisanie listu motywacyjnego. Poznajemy zawody: tłumacz, korepetytor,
Historia	Jak powstawały zawody. Emigracja zarobkowa na przestrzeni lat. Poznajemy zawody: socjolog, etnolog, archiwista.
Religia	Szczególne powołania. Praca zawodowa powołaniem. Przypowieść biblijna o talentach – wykorzystanie własnego potencjału. Poznajemy zawody: etyk, filozof.
Przyroda, biologia	Choroby związane z wykonywaniem określonych zawodów-przyczyny, zapobieganie. Poznajemy zawody :

	przyrodnik, leśniczy, archeolog.
Informatyka	Wzory pism urzędowych (redagowanie dokumentów, pisanie CV) Zapoznanie uczniów ze stronami internetowymi o treściach z zakresu doradztwa zawodowego np.: www.labirynt – zawodów.program.pl, www.talentgame.pl Pomoc w logowaniu do elektronicznego systemu wspomagania rekrutacji szkół ponadpodstawowych . Nauczyciel w ramach własnego przedmiotu prowadzi naukę poszukiwania informacji (np. dotyczących zatrudnienia) Wyjaśnia organizację pracy i przepisy bhp w pracy z komputerem Poznajemy zawody: informatyk, programista, grafik.
Technika	Co to są czynności zawodowe? Narzędzia pracy w wybranych zawodach. Poznajemy zawody: monter, geodeta, logistyk.
Zajęcia z wychowawcą	Kształtowanie umiejętności komunikacyjnych. Radzenie sobie ze stresem. Autoprezentacja Wycieczki do zakładów pracy, poznanie zawodów.
Nauczyciele świetlicy	Moje życie za 20 lat-zajęcia plastyczne. Kim zostanę w przyszłości-pogadanka. Projekcja filmów o zawodach.

Nauczyciel geografii	Poznajemy zawody: górnik, handlowiec, kartograf, geolog. Struktura zatrudnienia w Polsce. Problemy globalizacji.
Nauczyciel chemii	Pomoc w przypadku poparzeń środkami chemicznymi oraz zatruć – ratownictwo medyczne. Poznajemy zawody: laborant, naukowiec.
Nauczyciel fizyki	Zajęcia o elektryczności, mechanice. Poznajemy zawody: elektryk, mechanik pojazdów samochodowych, dekarz. Zagadnienia z obszaru atomistyki, automatyki.
Nauczyciel WDŻ	Galeria charakterów. Poznanie własnego charakteru. Mój temperament. Poznajemy zawody: medyczne tj. higienistka, pielęgniarka, położna, stomatolog.
Nauczyciel wiedzy o społeczeństwie	Cechy przedsiębiorcy. Potrzeby człowieka i sposoby ich zaspokojenia. Życiorys i list motywacyjny. Przyczyny bezrobocia. Poznajemy zawody: polityk, przedsiębiorca.
Nauczyciel matematyki	Algorytmy wokół nas – poznajemy zawody: programista, operator, statystyk, analityk.
Nauczyciel biblioteki	Gromadzi literaturę z zakresu psychologii, prawa pracy i doradztwa zawodowego. Udostępnia informatory i ulotki o szkołach, wskazuje źródła informacji np. (e-SZOK)

Nauczyciele wychowania fizycznego	Opracowujemy rozkład dnia, uwzględniając proporcje między pracą a wypoczynkiem, wysiłkiem umysłowym a fizycznym. Poznajemy zawody: trener, instruktor, piłkarz.
Nauczyciel doradztwa zawodowego	Kl. VII: 1. Wszyscy jesteśmy zdolni. 2. Praca w grupie jako przykład kompetencji kluczowej. 3. Umiejętności a zawód? 4. Moje umiejętności. 5. Czym się interesuję? 6. Jak zaplanować przyszłość edukacyjno – zawodową? 7. Moja przyszłość edukacyjno – zawodowa. 8. Zawody w moim najbliższym otoczeniu. 9. Od elektryka do kierownika. 10. Kompetencje na rynku pracy. Kl. VIII: 1. Moje umiejętności – moje sukcesy. 2. Zdolności i uzdolnienia. 3. Ja w moich oczach. 4. Ja w oczach innych. 5. Temperament jak z bajki – test na typ temperamentu. 6. Opracowanie i analiza testu na typ temperamentu. 7. Ograniczenia czy możliwości? 8. Jakie wartości są dla mnie ważne? 9. Rozpoznaję swoje aspiracje. 10. Zawody wokół nas. 11. Marzenia do spełnienia. 12. W jakich zawodach wykorzystam wiedzę z ...? 13. Rzemiosło – alternatywą dla młodych zawodowców. 14. Startujemy zawodowo – zawodoznawcza Liga Klas. 15. „W roli głównej...” – wywiad z przedstawicielem zawodu.

	16. Jak scharakteryzować współczesny rynek pracy? 17. Autoprezentacja, czyli sztuka przedstawiania siebie. 18. Informacje w zasięgu ręki, czyli poznaję ofertę szkół ponadpodstawowych. 19. Jak wybrać szkołę? 20. Szkoła podstawowa i co dalej? Moja edukacyjna przygoda.
--	---

12.LITERATURA

Artykuły z czasopism

- Biblioteka szkolna wsparciem doradztwa zawodowego / Małgorzata Solecka - Koplin // Biblioteka w Szkole. – 2012, nr 11, s. 5-8
- Rola i zadania doradcy zawodowego / Agata Rakoca -Grzybowska // Ucz. My. – 2017, nr 2, s. 8-9

Książki

- ABC poradnictwa zawodowego w szkole : praca zbiorowa / [oprac. red. Marta Kotarba, Marta Łuczak]. - Warszawa: Krajowy Ośrodek Wspierania Edukacji Zawodowej i Ustawicznej, 2008 (BW 164217)
- Doradztwo edukacyjno-zawodowe : przykładowe rozwiązania / [pod red. Agnieszki Pfeiffer] ; Krajowy Ośrodek Wspierania Edukacji Zawodowej i Ustawicznej. - Warszawa: Krajowy Ośrodek Wspierania Edukacji Zawodowej i Ustawicznej, 2014 (BW 172021)
- Doradztwo edukacyjno-zawodowe [Dokument elektroniczny] : przykładowe rozwiązania. - Warszawa: Krajowy Ośrodek Wspierania Edukacji Zawodowej i Ustawicznej, 2014
- Poradnictwo zawodowe: rozwój zawodowy w ujęciu przekrojowym / Daniel Kukła, Wioleta Duda (red.). - Warszawa : Difin, 2016 (BC 377 / 173810)